

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)	નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ	: ગુજરાતી ગંધી (EGT-01)	
તારીખ	: 20/04/2011	
સમય	: 11.00 to 02.00	
સૂચના	: – દરેક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. – દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.	કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1	નીચેના પૈકી ક્રોઈપણ બે પ્રશ્નોના વિગતે ઉત્તર લખો. (28)
	1. ‘મુંકુદરાય’ વાર્તાના અંતની ચર્ચા કરો. 2. માનચ્યતુર અને ધર્મલક્ષ્મીનું દામપત્રયજ્ઞવન તમારા શબ્દોમાં આવેઓ. 3. ‘બાધર આગવાળો’ નાટ્યાંશમાં અમલદારની નિષ્ઠુરતા કઈ રીતે પ્રગટ થાય છે ? 4. સત્યને પામવા માટે શું શું કરવું જોઈએ ?
પ્રશ્ન:-2	નીચેના પૈકી ક્રોઈપણ ચારના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (28)
	1. “મનુષ્ય પોતાની દેણી છોડી બીજાની દેણીથી જુએ તો અડધું જગત શાંત થઈ જાય” – આ વિધાન સમજાવો. 2. માજા વેલાનું મૃત્યુના આરંભમાં જ નગર સભ્યતાથી ભિન્ન પડતો આર્થસંસ્કૃતિનો સંદર્ભ છે – તે કઈ બાબતોથી સ્પષ્ટ થાય છે. 3. ધર્મલક્ષ્મીને સમજાયેલો સાચો ધર્મ કયો હતો ? 4. કીતિદિવ અને મુંજાલ વર્ચેનો વ્યક્તિત્વભેદ સ્પષ્ટ કરો. 5. ગોપાળબાપા સુરગને કયો જીવનમંત્ર શીખવે છે ? 6. રાઈ ઈશ્વર પાસે કઈ પ્રાર્થના કરે છે ? 7. ‘પેટ’ નિબંધના આધારે મનુષ્યના પેટ અંગોનું લેખકે નિરપેલું તત્ત્વચિંતન તમારા શબ્દોમાં જણાવો.
પ્રશ્ન:-3	નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સૂચના મુજબ જવાબ આપો. (14)
(અ)	તત્સમ્ભૂ, તદ્દ્બબ્દ, દેશ્ય શબ્દોનું એક એક ઉદાહરણ આપો. (03)
(બ)	નીચેના શબ્દોના પ્રત્યય ઓળખાવી અર્થ આપો. (03)
	પ્રવિશ્બાસ, અવ્યવસ્થા, અક્ષાન.
(ક)	નીચેના નિપાત કયા અર્થ દર્શાવે છે તે જણાવો. (03)
	‘જ’, ‘જી’, ‘ખરું’, ‘ખરો’, ‘ખરી’
(દ)	રૂઢિપ્રયોગના અર્થ આપી, વાક્યમાં પ્રયોગ કરો. (03)
	ખાંડાની ધારે ચાલવું, જગજતવું, પાણીમાં બેસી જવું
(એ)	નીચેની કૃતિઓનું સાહિત્ય સ્વરૂપ જણાવો. (02)
	પોસ્ટ ઓફિસ, રાઈનું આતરમંથન

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)	નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ	: ગુજરાતી પદ્ય (EGT-02)	
તારીખ	: 20/04/2011	
સમય	: 03.00 to 06.00	
સૂચના	(1) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. (2) દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.	કુલ ગુણ : 70

-
પ્રશ્ન:-1	નીચેના પૈકી કોઈપણ બે ના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (20)
1. ‘અભિલ બ્રહ્માંભમાં’ કાવ્યમાં કવિને શ્રી હરિ સૃષ્ટિનાં કયાં કયાં તત્ત્વોમાં વ્યાપી રહેલા જણાય છે ?
 2. ‘કુટકળ અંગ’ છિપ્પાઓમાં અખાએ સમાજમાં વ્યાપ્ત અંધશ્રદ્ધા, જરૂરતા, દંભ વગેરે પર કેવા કટાક કર્યા છે ?
 3. ‘પિતા-પુત્રી મિલન’માં આલોખાયેલા હાસ્ય અને કરુણારસનો પરિચય આપો.
 4. ‘અતિજ્ઞાન’ના કથાવસ્તુનો પરિચય કરાવી સહદેવની મનોવેદના પર પ્રકાશ પાડો.
 5. ‘વધામણી’ સૌનેટનાં રસસ્થાનો દર્શાવો.
 6. ‘લાગ્યો કસુંબીનો રંગ’ કાવ્યની લાક્ષણિકતાઓ દર્શાવો.

-
પ્રશ્ન:-2	નીચેના પૈકી કોઈપણ ચાર ના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (28)
1. ‘હરિનો મારગ’ માં પ્રગટ થયેલા વિચારો દર્શાવો.
 2. ‘શ્યામ રંગ સમીપે ન જાવું’ માં વ્યક્ત થયેલી પ્રેમલક્ષ્ણા ભક્તિનો પરિચય કરાવો.
 3. ‘અવસાન-સંદેશ’ માં કવિ કોને અને કેવો અવસાન સંદેશ આપે છે ?
 4. ‘આઠમું દિલ્હી’માં ભૂતકાળના અને વર્તમાનના દિલ્હીનું કેવું રૂપ પ્રગટ્યું છે ?
 5. ‘આપની યાદી’ આલોખાયેલી કવિની જીવનદીણ સ્પષ્ટ કરો.
 6. ‘હરિનાં દર્શન’માં ભક્ત હદ્યના ભાવો કેવી રીતે રજૂ થયા છે ?
 7. ‘ધાર ઉઠાવ’ કાવ્યનો કેન્દ્રવર્તી ભાવ સમજાવો.
 8. ‘આંધળો’ કાવ્યમાં કવિએ આધુનિક નગરજીવનનું વાસ્તવિક રૂપ કેવી રીતે પ્રગટાવ્યું છે ?

- પ્રશ્ન:-3 નીચેની પંક્તિઓ પૂર્વપર સંબંધ આપી સમજાવો. (12)
1. શ્યામ રંગ સમીપે ન જાવું, માહારે આજ થકી શ્યામ રંગ-
 2. ‘બા-બાપુ! ન કશુય ભૂલિયાં, એક ભૂલ્યાં મને કે ?’
 3. એક જ દે ચિનગારી,
મહાનલ, એક જ દે ચિનગારી.

- પ્રશ્ન:-4 સૂચના મુજબ જવાબ લખો. (10)
1. ‘નીલાંબર’ સમાસ ઓળખાવીને સમજાવો.
 2. મધ્યમપદલોપી સમાસનું એક ઉદાહરણ આપો.
 3. ‘વળાવી બા આવી’ કાવ્યનો છંદ દર્શાવો.
 4. કવિ કલાપીનું મૂળ નામ લખો.
 5. ‘નિરંકુશ’ અને ‘લઘૃતા’ના પ્રત્યયો સમજાવો.
 6. તત્ત્વમ અને તદ્ભવ શબ્દોના એક એક ઉદાહરણ આપો.
 7. અનન્તવય અલંકારની સમજૂતી આપો.
 8. ‘ઘોળાં ધાવણ કેરી ધારાએ’નો અલંકાર ઓળખવો.
 9. ‘વધામણા’ કયા પ્રકારનું સોનેટ છે ?
 10. ‘જ્યેષ્ઠ’ અને ‘બિસ્મિલ’ શબ્દોના અર્થ જણાવો.
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)	નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ	: ગુજરાતી સાહિત્યની રૂપરેખા (EGT-03)	
તારીખ	: 25/04/2011	
સમય	: 11.00 to 02.00	
સૂચના	(1) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. (2) દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.	કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિશિષ્ટતાઓ અને મર્યાદાઓ જણાવો. (14)

અથવા

ગુજરાતી ભાષાની વિકાસ ભૂમિકાઓ તેના મહત્વના લક્ષણો સાથે જણાવો.

પ્રશ્ન:-2 અખાને હસતો કવિ શા માટે કહેવામાં આવે છે તે જણાવી તેના સર્જનનો પરિચય કરાવો. (14)

અથવા

દલપત્રામની સાહિત્ય સેવાનું મૂલ્યાંકન કરો.

પ્રશ્ન:-3 'નર્મદ' ની સાહિત્ય સેવાઓ જણાવો. (14)

અથવા

પંડિતયુગના પ્રમુખ કવિઓની કવિતાઓનો ટૂંકમાં પરિચય કરાવો.

પ્રશ્ન:-4 જવેરચંદ મેઘાણીની સાહિત્ય સેવાઓનો પરિચય કરાવો. (14)

અથવા

'સુરેશ જોણી' ના સાહિત્ય સર્જનનો પરિચય કરાવો.

પ્રશ્ન:-5 માર્ગયા પ્રમાણે ઉત્તર આપો. (14)

1. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે એક) (04)

(અ) સરસ્વતીચંદ (બ) ચિત્ર વિચાર સંવાદ

2. નિરંજન ભગતના બે કાવ્યસંગ્રહોના નામ જણાવો. (02)

3. 'સમૂળી કાંતિ' ક્યા લેખકની કૃતિ છે ? (02)

4. મધ્યકાલીન યુગમાં ગરબી પ્રકારની કવિતાઓ ક્યા સર્જકે લખેલી છે ? (02)

5. મધ્યકાલીન યુગમાં આધ્યકવિ તરીકે કોને ગણવામાં આવે છે ? (02)

6. નીચેના શબ્દોના અર્થ આપો. (02)

અલખ, બહુશુત, અન્નભિરી, લોકગીત

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)	નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ	: ગુજરાતી સાહિત્યના સ્વરૂપો (EGT-04)	
તારીખ	: 25/04/2011	
સમય	: 03.00 to 06.00	
સૂચના	(1) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. (2) દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.	કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 ગુજરાતી ભાષાના ઉદ્ભવ અને વિકાસની વિગતે ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

આખ્યાનના સ્વરૂપને લક્ષ્યમાં રાખી ‘કુંવરબાઈનું મામેરું’ આખ્યાનનું મૂલ્યાંકન કરો.

પ્રશ્ન:-2 સોનેટના લક્ષણો જણાવી, સોનેટના ઉદ્ભવ અને વિકાસની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

બ. ક. ઠાકોરના સોનેટ સર્જનનો પરિચય કરાવો.

પ્રશ્ન:-3 ટૂંકીવાર્તાનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરી તેનો વિકાસ આલેખો. (14)

અથવા

‘ધૂમકેતુ’ અને ‘દ્વિરેઝ’ ની વાર્તાકલાની ઉદાહરણ સાથે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-4 ‘લોહીનું ટીપું’ અથવા ‘જન્મોત્સવ’ ટૂંકીવાર્તાનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો. (14)

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (14)

1. ‘જૂનું પિયરઘર’ સોનેટની રસલક્ષી સમીક્ષા
2. ‘માને ખોળે’ ટૂંકીવાર્તાના શીર્ષકની યથાર્થતા
3. ‘ગર્ભ કવિતા’ અને તેના મુખ્ય પ્રકારો
4. આખ્યાનમાં રસનિરૂપણ અને રસસંક્રમણ કલા

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)	નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ	: ગુજરાતી ભાષા (EGT-05)	
તારીખ	: 26/04/2011	
સમય	: 11.00 to 02.00	
સૂચના	(1) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. (2) દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.	કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 ભાષાની સાંકેતિકતા, યાદચિન્હકતા, દ્વિસ્તરીયતા અને ખુલ્લાપણાને ઉદાહરણો સાથે સમજાવો. (14)

અથવા

ગુજરાતીના ઉદ્ભવ સમયની ભાષા ભૂમિકાનાં મુખ્ય ધવનિ લક્ષણો તથા શબ્દભંડોળ અંગે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-2 ધવનિ, ધવનિધટક અને ધવનિ વ્યવસ્થા તથા ઉપધવનિધટક ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.(14)

અથવા

લખાણમાં વિરામચિહ્નનો તથા પરિચ્છેદ લેખનની સંદર્ભાંત ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-3 વાક્યનો અર્થ, વાક્યનાં લક્ષણો અને વાક્યમાં પદસંવાદ અંગે ઉદાહરણ સાથે ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

દ્વાંદ્વ સમાસ, તત્પુરુષ સમાસ તેમજ મધ્યમપદલોપી સમાસની ઉદાહરણો સાથે સમજૂતી આપો.

પ્રશ્ન:-4 ભાષાની સામાજિક વિવિધતા જણાવી, ભાષા અને બોલી વચ્ચેનો તરફાવત સ્પષ્ટ કરો. (14)

અથવા

સૌરાષ્ટ્રની બોલીના ઉચ્ચારણ વિષયક તેમજ વ્યાકરણ વિષયક વિશેષતાઓ જણાવો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (14)

1. નર્મદનું ગદ્ય
2. પંડિતપુત્રના ગદ્યના મહત્વના લક્ષણો
3. આધુનિક યુગના ગદ્યના મુખ્ય લક્ષણો
4. વિજ્ઞાનના પ્રયોગોનું ગદ્ય

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા એપ્રિલ - 2011

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)	નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ	: સાહિત્ય સિદ્ધાંત અને ભાષા વિનિયોગ (EGT-06)	
તારીખ	: 26/04/2011	
સમય	: 03.00 to 06.00	
સૂચના	(1) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે. (2) દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.	કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 કલા એટલે શું ? તે સમજાવી લલિત અને લલિતેતર કલાઓનો બેદ સ્પષ્ટ કરો. (14)

અથવા

સાહિત્ય એટલે શું ? તે સ્પષ્ટ કરી સાહિત્યમાં સર્જનની પ્રક્રિયા સમજાવો.

પ્રશ્ન:-2 કાવ્યના હેતુઓની આલોચના કરો. (14)

અથવા

કાવ્યના પ્રયોજનોની ઉદાહરણ સાથે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-3 રસનિષ્પત્તિની પ્રક્રિયા સમજાવી, રસપ્રતીતિનાં વિદ્ધનો જણાવો. (14)

અથવા

કુંતકનો વક્ષેપિતવિચાર જણાવી, કાવ્યરચનાના માર્ગો જણાવો.

પ્રશ્ન:-4 સાહિત્ય વિવેચનની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી, વિવેચનની પદ્ધતિઓ અંગેની ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

ગદ્ય એટલે શું ? તે સ્પષ્ટ કરી કથનાત્મક અને સંવાદાત્મક ગદ્યની સમજૂતી આપો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (14)

1. નોકરી મેળવવા માટેની અરજી
2. અહેવાલનું બંધારણ અને પ્રકારો
3. ગદ્યના પ્રકાર
4. પુસ્તકાવલોકનનું સ્વરૂપ